

Önsöz

Bu kitap yakın zamanda beklenmedik vefatıyla bizleri derin bir üzüntüye boğan Prof. Dr. Suat Oktar'ın anısına hazırlanmıştır. Emekliliğe ayrıldıktan kısa bir süre sonra 10 Ocak 2022'de kaybettiğimiz hocamızın anısını yaşatabilmek adına ilk asistanları ve ilerleyen yıllarda yakın çalışma arkadaşları olarak bu kitabı hayata geçirmek istedik. Derlediğimiz bu kitabı hazırlarken öncelikli olarak Suat hocanın öğrencileri ve çalışma arkadaşlarından katkı istedik. Kendilerine kısa zaman içinde verdikleri destek ve katkı için çok teşekkür ediyoruz. Zaman kısıtı nedeniyle destek vermek istediği halde katkı fırsatı bulamayan meslektaşlarımıza da ilgileri için teşekkür ederiz.

Akademik hayatta olanların iyi bildiği bir gerçek bir akademisyenin araştırma, öğrenci yetiştirme ve idareciliği aynı anda başarıyla gerçekleştirmesinin pek kolay olmadığıdır. Prof. Dr. Suat Oktar 1997'den 2020 yılına kadar kesintisiz olarak bölüm başkan yardımcısı, dekan yardımcısı, dekan, enstitü müdürü ve anabilim dalı başkanı olarak görev yapmıştır. Prof. Dr. Suat Oktar, artık tarihte kalan ve zamanında Bahçelievler'den Tarabya'ya, Göztepe'den Anadoluhisarı'na uzanan butik bir üniversite hacmindeki Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde 2002'den itibaren dokuz yıl süren zorlu dekanlık görevi boyunca bile araştırma yapma şevkini hiç kaybetmemiş, özellikle Türkiye'de para ve bankacılık yazınına önemli katkılar sağlamayı sürdürmüş ve bu süreçte onlarca lisansüstü öğrencisi yetiştirmiştir. Prof. Suat Oktar iktisat tarihi kürsüsü asistanı olarak başladığı akademik hayatını iktisat teorisi kürsüsünde sürdürmüş, farklı kürsülerde oluşturduğu birikim, bilimsel eserlerinin zengin bir çeşitlilik ve içeriğe sahip olmasına yol açmıştır.

Bu kitapta öncelikle Prof. Oktar'ın başlıca ilgi alanı olan para politikaları, merkez bankacılığı ve enflasyon konularını merkeze almaya çalıştık. Ayrıca Türkiye Ekonomisine yönelik farklı ve güncel yaklaşımlara da kitapta yer vermek istedik.

Kitabın ilk kısmındaki üç bölüm Türkiye ekonomisine, özellikle parasal göstergelere ve para politikalarına yönelik güncel gelişmelere ve tartışmalara değinmektedir.

İlk bölümde Prof. Dr. Ahmet Yılmaz ve Dr. Öğretim Üyesi Togan Karataş

“Türkiye Ekonomisinde Küresel Ekonomik Kriz Sonrasında Parasal Göstergeler” başlığı altında 2008 yılındaki küresel krizden günümüze Türkiye’de para politikalarında yaşanan gelişmeleri uluslararası konjonktür ve siyasal gelişmelerle ilişkilendirerek inceleyerek, başlıca parasal ve makro iktisadi göstergelerde 2018 sonrasında ve özellikle aşırı gevşek para politikasının izlendiği son bir yılda ciddi negatif kırılma olduğunu sayısal olarak ortaya koymaktadırlar. Prof. Dr. İlhan Eroğlu “Politik Belirsizlik ve Türkiye’nin Fiyat İstikrarı Arayışları” başlıklı bölümde fiyat istikrarı ve kuramsal altyapı kavramlarına değindikten sonra politik belirsizlik ve fiyat istikrarı arasındaki güçlü ilişkiyi ortaya koymaktadır. Üçüncü bölümde Dr. Hakan Kaya “Türkiye Ekonomisinde Enflasyon ve Enflasyon Belirsizliği” başlıklı ampirik çalışmasında ekonometrik yöntemler yardımıyla Türkiye ekonomisinde 1970-2022 dönemleri arasında enflasyon ve enflasyon belirsizliği arasındaki nedensellik ilişkisi ve söz konusu ilişkinin yönünü incelemiştir. Çalışmada enflasyon ve enflasyon belirsizliği arasında karşılıklı nedensellik ilişkisi olduğu tespit edilmiş ancak enflasyon belirsizliğinin enflasyonu artırma eğiliminin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kitapta ilk üç bölümü takip eden dört bölümde ise klasik makroekonomi konuları günümüzün önemli konularından biri olan sürdürülebilirlik ile ilişkili olarak ele alınmaktadır. Bu ikinci kısmın ilk bölümünde (bölüm 4) Prof. Dr. Haydar Akyazı ve Doç. Dr. Umut Üzar “İklim Değişikliği Sürecinde Merkez Bankacılığı ve Para Politikasında Yeşil Dönüşüm” başlıklı çalışmalarında iklim değişikliğinin yarattığı çeşitli risklerin temel makroekonomik göstergelere ve dolayısıyla ekonomi politikalarının tasarımına yansımalarının kaçınılmaz olmasına değinerek yeşil merkez bankacılığı ve yeşil para politikası uygulamalarını potansiyel riskler ve faydalar üzerinden tartışmaktadırlar. Beşinci bölümde Prof. Dr. Nadir Eroğlu ve Fergül Özgün “Sürdürülebilir Finans ve Türkiye” başlıklı çalışmalarında sürdürülebilir finans kavramını tanıtarak Türkiye’de sürdürülebilir finansal sistemi geliştirmek için ne tür uygulamalar yapılabileceğini aktörler, sorumluluklar ve araçlar üzerinden ele almaktadırlar.

Altıncı bölümde ise Prof. Dr. Ayhan Uçak “Finansallaşan Ekonomilerde İktisat Politikalarını Sürdürülebilirliği” başlıklı çalışmasında finansal serbestleşme ve finansallaşma süreçlerinin düşen kâr oranla-

rı ile birebir ilgisine vurgu yaparak bu süreçte iktisat politikalarının etkinliğini tartışmaya açmaktadır. İkinci kısmın son bölümünde Doç. Dr. Serhat Yüksel ve Prof. Dr. Hasan Dinçer “Türkiye’nin Ekonomik Kalkınmasında Enerji Politikalarının Rolü” başlıklı çalışmalarında kalkınma sürecinde cari açığın önemine dikkat çekerek Türkiye’nin ekonomik kalkınması için enerjide dışa bağımlılık sorununa değinmekte, mevcut enerji kullanımına dair detaylı göstergeler sunduktan sonra bağımlılığı azaltmaya yönelik politika önerileri sunmaktadırlar. Kitaptaki sürdürülebilirlik kısmının son çalışması ise bir önceki bölümü tamamlayıcı şekilde dış borç ve bunun sürdürülebilirliği konusuna yer vermektedir. Bölüm 8’de Prof. Dr. Gülden Ülgen “Türkiye’de Dış Borç Analizi (2000 -2021)” başlıklı çalışmasında Türkiye’de dış borçların sürdürülebilir olup olmadığını çeşitli göstergelerden ve ARIMA modelinden yararlanarak tartışmaktadır. Bulgulara göre Türkiye’de dış borç sürdürülebilir olarak ifade edilebilse de Ülgen, dış borç yönetiminde dikkatli olunması gerektiğine işaret etmektedir.

Kitabın üçüncü bölümünde Türkiye ekonomisine ait makro göstergeler ve genel ekonomik konular yer almaktadır. Buradaki ilk bölümde Prof. Dr. Gülay Akgül Yılmaz ve Dr. Gözde Nalbant Efe “Türkiye’nin Vergi Yüğü Haritası: Bölgeler ve İller İtibariyle Brüt ve Net Vergi Yüğü” başlıklı çalışmalarında Türkiye’de 2004-2020 döneminde bölgeler ve illerde ortaya çıkan brüt ve net vergi yüküne ilişkin veriler sunarak buradan hareketle karşılaştırmalı analizler yapmaktadırlar. Çalışma bulgularına göre, 2020 yılında, bölgeler arasında en yüksek brüt vergi yükü Marmara Bölgesi (%23) ve Ege Bölgesi’nde (%18,1) olup söz konusu bölgelere yapılan kamu harcamalarının bölge gelirlerine oranla hacmi ise tersine en düşük seviyededir. Aynı zamanda brüt vergi yükü 2020 yılında en yüksek olan iller; Kocaeli (%47,4), İzmir (%31,2) ve İstanbul (%25,3)’dur. En düşük olan iller ise Şırnak (%1,4), Çankırı (%1,6) ve Sakarya (%2)’dir. Onuncu bölümde Ecem Coşar Canlıer ve Prof. Dr. Devrim Dumludağ “Türkiye Ekonomisinde Kurumlar ve Ekonomik Performans İlişkisinin Güven Üzerinden Analizi” başlıklı çalışmalarında Türkiye’de kurumlara güvenin ve bireyler arası genel güven düzeyinin zaman içindeki değişimi incelenmektedirler. Dünya Değerler Araştırması verileri kullanılan çalışmanın bulgularına göre Türkiye’nin genel güven düzeyi (küresel düzeyde) oldukça düşük çıkmıştır. Çalışmada dünya-

daki kurumlara güvenin Türkiye'deki kurumlara duyulan güvenden genel olarak daha düşük kaldığı görülmektedir. On birinci bölümde Prof. Dr. Hamdi Genç "İstanbul: Cumhuriyet Türkiye'sinin Ticaret ve Sanayi Merkezi (1920-1930)" başlıklı çalışmasında Türkiye'nin pek çok açıdan en önemli şehri olan İstanbul'un Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki iktisadi durumunu şehirdeki sanayi tesisleri ve şirketler üzerinden incelemiştir. Bulgular, kritik bir geçiş döneminde İstanbul'un başkent olma özelliğini kaybetmesine karşın ekonomi açısından başat şehir olma konumunu sürdürdüğünü göstermektedir. On ikinci bölümde Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu ve Yasin Enes Aksu "Çalışmanın Pandemi Nedeniyle Değişen Doğası - Türkiye'de Uzaktan Çalışabilirlik ve Belirleyicileri" başlıklı çalışmalarında pandemi döneminde hemen herkesi etkileyen bir konuyu ele almaktadırlar. Yazarlar TÜİK tarafından sağlanan hanehalkı işgücü anketi verilerini kullanarak, Türkiye'de uzaktan çalışma kapasitesini sektörel düzeyde ölçmeyi ve bölgesel perspektifle uzaktan çalışabilirliğe etki eden faktörleri incelemiştir. Bulgular, Türkiye'de uzaktan çalışabilirlik oranını %25.1 olarak göstermektedir. Bununla birlikte, eğitim seviyesi düşük, 25 yaşın altında ve küçük firmalarda kayıt dışı olarak çalışan bireylerin uzaktan çalışmaya uyum sağlama kapasiteleri düşük olduğu için pandemiye karşı en savunmasız olan çalışanlar olduğu tespit edilmiştir. Kitabın son bölümünde ise Prof. Dr. Kamil Uslu "Sağlık Ekonomisi Sağlık Hizmeti Sunumu ve Türk Sağlık Sistemindeki Yeri" başlıklı çalışmasında son dönemde giderek yükselen sağlık ekonomisi alanını geniş bir ülke yelpazesi üzerinden örneklerle detaylı bir şekilde ele almaktadır. Bölümde aynı zamanda Türkiye'de sağlık hizmetleri ve sağlık harcamaları ele alınmış ve çeşitli göstergelerle okuyucuya detaylı bir değerlendirme sunulmuştur.

Kitabın Türkiye ekonomisine yönelik yeni yaklaşımlar içeren güncel tartışmaları takip etmek isteyen okuyuculara önemli bir rehber olmasını umuyor, keyifli okumalar diliyoruz.

İÇİNDEKİLER

Türkiye Ekonomisinde Küresel Ekonomik Kriz Sonrasında Parasal Göstergeler	33
<i>Ahmet Yılmaz</i> <i>Togan Karataş</i>	
Politik Belirsizlik ve Türkiye'nin Fiyat İstikrarı Arayışları	62
<i>İlhan Eroğlu</i>	
Türkiye Ekonomisinde Enflasyon ve Enflasyon Belirsizliği	91
<i>Hakan Kaya</i>	
İklim Değişikliği Sürecinde Merkez Bankacılığı ve Para Politikasında Yeşil Dönüşüm	112
<i>Haydar Akyazı</i> <i>Umut Üzar</i>	
Sürdürülebilir Finans ve Türkiye	151
<i>Nadir Eroğlu</i> <i>Fergül Özgün</i>	
Finansallaşan Ekonomilerde İktisat Politikalarının Sürdürülebilirliği	185
<i>Ayhan Uçak</i>	
Türkiye'nin Ekonomik Kalkınmasında Enerji Politikalarının Rolü	196
<i>Serhat Yüksel</i> <i>Hasan Dinçer</i>	
Türkiye'de Dış Borç Analizi (2000-2021)	226
<i>Gülden Ülgen</i>	

Türkiye'nin Vergi Yüğü Haritası: Bölgeler ve İller İtibarıyla Brüt ve Net Vergi Yüğü	255
<i>Gülay Akgül Yılmaz</i> <i>Gözde Nalbant Efe</i>	
Türkiye Ekonomisinde Kurumlar Ve Ekonomik Performans İlişkisinin Güven Üzerinden Analizi	311
<i>Ecem Coşar Canlier</i> <i>Devrim Dumludağ</i>	
İstanbul: Cumhuriyet Türkiye'sinin Ticaret ve Sanayi Merkezi (1920-1930)	344
<i>Hamdi Genç</i>	
Çalışmanın Pandemi Nedeniyle Değişen Doğası – Türkiye'de Uzaktan Çalışabilirlik ve Belirleyicileri	363
<i>Erhan Aslanoğlu</i> <i>Yasin Enes Aksu</i>	
Sağlık Ekonomisi Sağlık Hizmeti Sunumu ve Türk Sağlık Sistemi	382
<i>Kamil Uslu</i>	

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE KÜRESEL EKONOMİK KRİZ SONRASINDA PARASAL GÖSTERGELER

Ahmet Yılmaz¹

Togan Karataş²

Giriş

İktisat lisans programlarında birinci yıl öğrencilerine ilk öğretilen kavramlardan biri fırsat maliyetidir. Bu kavram, iktisadi aktörler sınırlı kaynakları ile bir tercihte bulduklarında aynı kaynaklarla yapılabilecek başka tercihleri kaçırmalarının maliyetini ifade eder. Türkiye ekonomisinde 2008-2009 krizini takip eden süreçte değişen küresel ve ulusal iktisadi konjonktürde ekonomi yönetiminde büyüme ya da istikrardan hangisinin tercih edileceği yönünde ciddi görüş ayrılıkları ortaya çıkmıştır. Popüler iktisat yazınına “gaz - fren tartışması” olarak yansıyan ve 2012 yılında zirveye ulaşan bu görüş ayrılığı sürecinin başlıca aktörleri dönemin başbakanı Erdoğan ve ekonomi bakanı Çağlayan ile başbakan yardımcısı Babacan ve maliye bakanı Şimşek idi. Bu tartışmada Başbakan Erdoğan ve Çağlayan Türkiye ekonomisi için ve dönemin siyasi konjonktüründe açıklanmış olan 2023 siyasi hedeflerine ulaşabilmek bakımından iktisadi büyümenin öncelikli tercih olması gerektiğini vurgularken, başbakan yardımcısı Babacan ve maliye bakanı Şimşek fiyat istikrarı ve finansal istikrar için ekonomide büyüme hedeflerinin cari işlemler açığı ve fiyat istikrarını tehdit etmeyecek makul düzeyde olması gerektiğinin altını çizmişlerdi. Kuşkusuz ekonomi yönetimindeki bu görüş ayrılıklarının merkez bankası tarafından izlenecek para politikası açısından da önemli sonuçları vardı. Önceliğin büyümede olması gerektiğini vurgulayan kesim, merkez bankasının faiz oranlarını indirmesi gerektiği görüşünü savunurken, istikrarın öncelikli hedef olması gerektiğini vurgulayan taraf ise gerektiğinde kur ve fiyat istikrarı ile finansal istikrar için faiz oranlarını yükseltilmesi gerektiğini ileri sürüyordu.

1- Prof. Dr., Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümü.
ahmetyilmaz@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-6790-255X>

2- Dr. Öğr. Üy., Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümü.
togan.karatas@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-2436-8120>

Küresel ekonomik kriz sonrasında Türkiye’de ekonomi yönetiminde ortaya çıkan bu görüş ayrılığının o günden günümüze uzanan önemli siyasi ve iktisadi sonuçları olmuştur. Şöyle ki yıllar içinde bu tartışmada istikrara öncelik veren siyasi aktörler kendilerini zamanla iktidar bloğunun dışında bulmuşlardır. Bu aktörlerden bazıları günümüzde muhalefet bloğu içinde aktif siyasete devam ederken, bazıları ise aktif siyasetin dışında kalmışlardır. Bu tartışmada önceliğin büyümede olduğunu vurgulayan tarafın ise ülkedeki iktisadi ve siyasi gelişmeler neticesinde ekonomi politikalarını belirleme gücü daha da artmıştır. Özellikle 2017 yılında yapılan referandum ve 2018 yılından itibaren Türkiye’de cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin uygulanmaya başlaması ile Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yetkileri ve gücünün artışı sonucunda, ekonomi yönetiminde hem enflasyonun düşürülmesi, hem de büyüme hızının artırılması konusunda faiz oranlarının indirilmesi gerektiği görüşü – bu konudaki yaygın bilimsel iktisadi görüş ve bulguların aksine - hakim görüş ve uygulama haline gelmiştir. Bu çalışmada küresel iktisadi kriz sonrasında başlıca parasal göstergelerin gelişimi incelenerek, özellikle 2018 yılı ve sonrasında cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin uygulanmaya başlaması ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın özerkliğinin fiilen ortadan kalması neticesinde izlenen aşırı gevşek para politikasının sonuçları değerlendirilerek tartışılacaktır. Çalışmada ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası gibi resmî kamu kurumlarının açıklamış olduğu veriler kullanılarak analiz ve değerlendirmeler yapılacaktır.

Çalışma iki alt bölümden oluşacak biçimde tasarlanmıştır. Birinci bölümde küresel kriz sonrasında Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilen 2017-2018 dönemine kadar olan gelişmeler incelenmiş, ikinci alt bölümde ise siyasi rejim değişikliği ile birlikte ortaya çıkan parasal göstergelere odaklanılmıştır.

2010-2017 Dönemi: Para Politikasında Yeni Yaklaşım

Türkiye ekonomisinde tarihsel süreçte para politikalarının gelişimi hem küresel ve ulusal konjonktür hem de siyasi iktidarın tercihleri bağlamında şekillenmiştir. 2008’de ABD’de başlayan küresel finans krizi sonrasında da TCMB tarafından yürütülen para politikalarında birtakım dönüşümler yaşanmıştır. Bu dönüşüm süreci, kendi içinde ayrımlar bulunmakla birlikte, önceki döneme göre bütünsel bir farklılaşmayı da barındırmaktadır.

Ekonomide kritik bir dönüşümün başlangıcı olarak kabul edilebilecek 2001 krizinin ardından dalgalı kur rejimine geçilmiş ve “Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı” çerçevesinde birçok reform yapılmıştır. Bu reformlardan biri de Mayıs 2001’de Merkez Bankası Kanunu’nun değişmesidir. Türkiye’de 2001 krizi sonrasında merkez bankası bağımsızlığı yönünde atılan adımlarla birlikte para politikasını yöneten kurumun hukuki konumu değişmiştir. Merkez bankasının araç bağımsızlığını kazanması, PPK’nin kurulması ve fiyat istikrarının ana görev olarak kabul edilmesiyle birlikte para politikası bağlamında yeni bir dönem başlamıştır. Böylece önce örtük (2002-2005) ardından da açık enflasyon hedeflemesi (2006 ve sonrası) rejimi söz konusu olmuştur.

Küresel finans krizi sonrasında 2000’li yıllardaki para politikası uygulamalarından farklı politika hamleleri gündeme gelmiştir. Bu dönemde merkez bankasının piyasaların durumuna göre kullandığı para politikası araçları çeşitlenirken iletişim politikası da gelişmiştir. Ancak özellikle 2017-18 döneminden sonra siyaseten oldukça farklı bir sürece girilmiş ve bu dönemde ekonomideki makro iktisadi sorunlar giderek ağırlaşmıştır. 2022 yılı itibarıyla Türkiye’nin dünyada en yüksek enflasyona sahip ülkelerden biri olması, para biriminin aşırı değer yitirmesi ve birçok makro iktisadi kırılganlıkla karşı karşıya kalması gibi olguların temelinde yatan unsurlardan biri de yakın dönemde izlenen para politikaları olmuştur.

TCMB 2010 yılının son çeyreğinden itibaren Küresel kriz sonrası geleneksel olmayan para politikalarının dünyada yükselişini takiben (Teorik düzeydeki detaylar için bkz: Baumeister C. and L. Benati, 2010 ve Cúrdia V. and M. Woodford, 2010) sadece fiyat istikrarını değil aynı zamanda finansal istikrarı da sağlamayı amaçlayan yeni bir para politikası çerçevesini uygulamaya başlamıştır. TCMB’nin bu süreçte yeni bir stratejiye yönelmesinde kuşkusuz kriz sonrasında rezerv para üreten merkez bankalarının gevşek para politikası uygulamalarına yönelmelerinin sonucunda ortaya çıkan küresel likidite genişlemelerinin yol açabileceği olumsuz etkileri bertaraf etme düşüncesinin yanında, Türkiye ekonomisinde 1994, 2001 ve 2008-09 kriz süreçlerinde sermaye hareketlerinde oynaklık ya da ani kesilmelerin neden olabileceği makro ekonomik istikrarsızlık tecrübelerinin tekrar etmesini önleme düşüncesi de etkili olmuştur. Bilindiği gibi Türkiye ekonomisi yabancı sermaye girişlerinin ivmelediği yüksek

büyüme hızı konjonktürlerinde Türk lirasının da aşırı değerli hale gelmesi bağlı olarak yüksek cari işlemler açıklarını tecrübe etmiştir. Bu süreçlerde çeşitli nedenlerle sermaye hareketlerinin tersine dönmesiyle ekonomide ciddi makro ekonomik istikrarsızlıklar yaşanmıştır.

TCMB 2010 yılının son çeyreğinde bugünle kıyaslanamayacak ölçüde para politikasının yönetilmesi sürecinde inisiyatif alma kapasitesine sahipti. Dönemin siyasal konjontüründe AKP içinde görüş ayrılıkları olsa da ekonomi yönetiminde etkili olan bakan düzeyindeki politikacılar, TCMB'nın fiyat istikrarı yanında aslında cari işlemler açığı ve dolayısıyla finansal istikrarı da hedefleyen, bünyesinde faiz, kur ve kredi genişlemesini yakından gözetten esnek "ince ayar" politikaları ile "makro ihtiyatı tedbirlere" yönelmesini desteklemekte idiler. Bu süreçte TCMB sadece politika faizi aracını kullanarak enflasyon hedefleyen geleneksel enflasyon hedeflemesi yerine, politika faizi yanında, likidite yönetimi, faiz koridoru, zorunlu karşılık politikası ve rezerv opsiyon mekanizması gibi araçları kullanarak, kredi genişlemesi ve döviz kuru kanallarını gerektiğinde aksi yönde de kullanabileceği, geleneksel olmayan ve rafine bir enflasyon hedeflemesi stratejisine yönelmiştir.

Küresel kriz sonrasında merkez bankalarının fiyat istikrarını hedeflerken finansal sistemde biriken riskleri göz ardı etmemesi gerektiği görüşü ön plana çıkmıştır. Bu süreçte G-20 gibi uluslararası zeminlerde merkez bankalarının finansal istikrara daha fazla önem vermeleri gerektiği görüşü vurgulanırken, akademik yazında da finansal krizleri önlemek için makro politikalarla tepki vermenin öneme dikkat çeken çalışmalar yaygınlaşmıştır (Kara, 2012: 2).

Küresel kriz sonrasında gelişmiş ülke merkez bankalarının uyguladığı niceliksel genişleme stratejileri sonucu likidite bolluğu ve sermaye hareketlerinde oynaklık süreçleri yaşanmıştır. Bu gelişmeler Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde makro iktisadi ve finansal istikrarı tehdit etmekte ve geleneksel para politikaları dışında şoklara ani tepki verilmesine olanak tanıyan daha esnek politika arayışlarını gündeme getirmiştir.

Türkiye ekonomisinde küresel kriz sonrası süreçte gerek hükûmetin izlediği iç talebi teşvik eden stratejiler, gerekse kısa vadeli